

naturligvis, at Landkommunerne gør overordentlig lidt for Smaafolk. De bruger Dyrtidslovgivningen i en ganske utilstrækkelig Grad. Jeg skal tillade mig at nævne et Eksempel, som jeg tror nogenlunde kendetegner Situationen paa Landet. Jeg var i Gaar for 8 Dage siden til et Møde i Midtjylland om Dyrtidslovgivningen og Udførelsen af Dyrtidsloven. Den paagældende Landkommune har efter Dyrtidsloven Lov til at anvende 38,000 Kr. i de fem Fjerdingaar; den har i det forløbne Aar anvendt 4,500 Kr. Der findes i denne Kommune en meget stor Fabrik, og der findes en stor Herregaard, hvor Herremanden lønner sine Arbejdere med 12—15 Kr. om Ugen foruden frit Husly. Der findes en Mængde trængende i denne Kommune, men desuagtet har man, som sagt, ikke anvendt mere end 4,500 Kr. Man yder til dem, som beder derom, som altsaa først er slaaede fuldstændig i Knæ, en Hjælp efter Dyrtidsloven af 10—20 Kr. hveranden eller hver tredje Maaned. Naar Forholdene er saaledes i Landkommunerne, og saaledes er de mange Steder, er der ikke noget at sige til, at de Folk, som ser alle Sunde lukkede for sig i deres Hjemstedskommune, søger derhen, hvor der gøres noget for dem; men de Byrder, som derved lægges paa Købstadkommunerne, hvor disse Folk vandrer hen, er allerede blevet saa store, at de ikke længere kan bæres. Værst er naturligvis de Købstadkommuner stillede, som maa se den ene efter den anden af deres store Skatteydere flytte ud til Skattely. Jeg er klar over, at det nytter ikke noget som helst at henstille til Landkommunerne at benytte Dyrtidsloven saaledes, at Tilstrømningen til Byerne standser, eller der dæmmes op for den. Men jeg vil tillade mig at henstille til det høje Landsting snarest muligt at vedtage det af Indenrigsministeren fremsatte Forslag til Lov om en midlertidig Ordning af den mellemkommunale Beskatning, saaledes at vi kan faa dette Lovforslag ned i Folketinget inden ret længe. Det blev fremsat den 14. November oppe i Landstinget, men endnu har man ikke gjort det færdigt. Gang efter Gang kommer der Henvendelser, Købstadkommunerne har samlet sig i et eneste Raab til Landstingsudvalget om dog snart at fremme dette Lovforslag, fordi det spiller en saa overordentlig Rolle for dem, men Landstingsudvalget rører ikke synderligt paa sig. Jeg henstiller saa kraftigt, som det er muligt for mig, til Landstinget snart at sende det Lovforslag herved.

Dersom denne midlertidige Ordning af den mellemkommunale Beskatning snart bliver til Lov, vil de vanskeligst stillede Købstadkommuner faa en Haandsrækning, som ganske vist langt fra vil stille dem gunstigt, men som alligevel, tror jeg, vil være dem en Spore til at benytte den Lov, vi nu behandler, saaledes, som man maatte ønske det.

Men selv om denne Haandsrækning bliver givet de vanskeligst stillede Købstadkommuner, kan det ikke undgaas, at skal den Lov, vi nu behandler, gennemføres efter sin Aand, vil Kommunekasserne lide et Tab, som mange af dem vil have overordentlig vanskeligt ved at bære, og det Tab skyldes ikke lokale Forhold; det skyldes den almindelige Arbejdsløshed, som ikke kan lægges den enkelte Kommune til Last, og saa skyldes det det Forhold, at man i mange Landkommuner ikke benytter Dyrtidslovgivningen, at selv velstillede Folk i den haarde Vinter afskediger deres Tyende, afskediger deres Folk og lader dem rejse ind til Købstæderne. Misèren skyldes altsaa ikke den enkelte Kommune, den skyldes Forhold i al Almindelighed, og saa synes jeg, det er rimeligt, at det bliver Staten, som kommer til at bære en Del af det Tab, som Kommunerne herved maa lide. Hvorledes det kunde ordnes, skal jeg ikke komme ind paa, men der maatte, synes jeg, kunne findes en eller anden Form, under hvilken Kommunerne kunde faa Erstatning for det Tab, de lider paa Grund af denne Lov. Der er fra Venstres Side antydnet, at man ønsker Sagen i Udvalg, og der kan vi saa tale videre om den. Jeg anbefaler det, der er Hovedtanken i dette Lovforslag, at arbejdsløse faar deres Skatter eftergivet, og i øvrigt henstiller jeg til det kommende Udvalg at arbejde saa hurtigt, at Loven snart kan træde i Kraft.

Kristiansen: Det foreliggende Lovforslag er ganske kort og klart og ligesom en stor Del af de øvrige Lovforslag, vi behandler i disse Dage, fremkaldt af de overordentlige Forhold. Lovforslaget foreslaar at give de kommunale Raad en almindelig Bemyndigelse til, uden at der foreligger Andragender derom og uden Samtykke fra højere Myndighed, at eftergive, nedsætte eller tilstaa Udsættelse med Betalingen af personlig Kommuneskat for Skatteaarene 1917—18 og 1918—19 i de Tilfælde, hvor Arbejdsløshed skønnes at have forringet Skatteyderens Evne til at betale Skat. Det vilde være aldeles urimeligt, om de vanskelige Forhold, som er til